

Ольга Володимирівна ОРЛОВА-КУРИЛОВА

доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, права, статистики та економічного аналізу, Луганський національний аграрний університет

ORCID ID: 0000-0001-8382-8070

E-mail: orlovakur73@gmail.com

Олена Миколаївна ТАРАН-ЛАЛА

доктор економічних наук, доцент, професор кафедри підприємництва і права, Полтавський державний аграрний університет

ORCID ID: 0000-0002-7045-5129

E-mail: olena.taran-lala@pdaa.edu.ua

Тарас Аполінарійович РОЖОК

здобувач вищої освіти другого рівня кафедри менеджменту, права, статистики та економічного аналізу, Луганський національний аграрний університет

ORCID ID: 0000-0001-9217-8591

E-mail: taras.rozhok96@gmail.com

Віталій Олександрович СТАДНІЧЕНКО

здобувач вищої освіти другого рівня кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної, Полтавський державний аграрний університет

ORCID ID: 0000-0001-5550-3762

E-mail: prometejagrosv@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНИХ ДРАЙВЕРІВ В КОНТЕКСТІ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ, РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Орлова-Курилова О. В., Таран-Лала О. М., Рожок Т. А., Стадніченко В. О. Формування політики інноваційного підприємництва та економічних драйверів в контексті стійкого розвитку, ризик-менеджменту та глобальної конкуренції. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Том 6. № 3. С. 41 – 48.

Анотація

Вступ. Стаття присвячена питанням формування політики інноваційного підприємництва та економічних драйверів в контексті стійкого розвитку, ризик-менеджменту та глобальної конкуренції. На основі дослідження було запропоновано методологію забезпечення державного регулювання розвитком інноваційного підприємництва.

Метою стало вивчення особливостей формування політики інноваційного підприємництва та економічних драйверів в контексті стійкого розвитку, ризик-менеджменту та глобальної конкуренції.

Результати. Архітектоніка орієнтирів формування інноваційної політики розвитку інноваційного підприємництва будь-якої держави передбачає повне реформування інструментарію державного регулювання у сфері підприємницької діяльності. Зокрема, в умовах підсилення глобалізації, інноваційного домінування високорозвинутих економічних країн світу інноваційна політика стає стратегічною зброєю рекомбінації не тільки конкурентних позицій суб'єктів підприємництва, але й забезпечення національного соціально-економічного розвитку у довгостроковій та середньостроковій перспективах. Зазначено, що основи формування методології забезпечення державного регулювання розвитком інноваційного підприємництва в умовах трансформації національної економіки передбачають насамперед визначення орієнтирів інноваційної політики. За такого визначення необхідним є урахування минулого досвіду розвитку інноваційної системи, за рахунок повної та всебічної орієнтованості держави-регулятора на пошук і стимулювання імпульсів техніко-технологічного та соціально-економічного характеру.

© Ольга Володимирівна Орлова-Курилова, Олена Миколаївна Таран-Лала, Тарас Аполінарійович Рожок, Віталій Олександрович Стадніченко, 2021

Запропоновані такі орієнтири в межах

теорії динамічних можливостей інституціонального середовища та акумуляції його адаптаційних здатностей: застосування інструментарію теорії стійкого розвитку, ризик-менеджменту, ціннісно-поведінкової парадигми.

Висновки. Визначено, що умовою формування методології є розвиток компетенцій та визначення імпульсів у межах темпоральної теорії трансформації економічної системи, що передбачає: визначення маркерів біфуркаційних процесів горизонту планування окремих періодів інноваційного розвитку; актуалізації ціннісних орієнтацій перспективного розвитку; здатності формування комунікацій та спільному пошуку рішень виходу з кризи; можливості визначати ринкові провали, загрози та причини інертного розвитку підприємництва; здатності реконфігурувати поточний потенціал та ресурсні можливості бізнес-середовища.

Ключові слова: політика інноваційного підприємництва, економічні драйвери, стійкий розвиток, ризик-менеджмент, глобальна конкуренція.

Oliha ORLOVA-KURILOVA

Doctor of Economics, Associate Professor, Head of the Management, Law, Statistics and Economical Analysis Department, Luhansk National Agrarian University

Olena TARAN-LALA

Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of the Department of Entrepreneurship and Law, Poltava State Agrarian University

Taras ROZHOK

Applicant for Higher Education of the Second Level of the Management, Law, Statistics and Economical Analysis Department, Luhansk National Agrarian University

Vitalii STADNICHENKO

Applicant for Higher Education of the Second Level of I. Markina Department of Management, Poltava State Agrarian University

POLICY MAKING OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP AND ECONOMIC DRIVERS IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT, RISK MANAGEMENT AND GLOBAL COMPETITION

Orlova-Kurilova, O., Taran-Lala, O., Rozhok, T., Stadnichenko, V. Policy making of innovative entrepreneurship and economic drivers in the context of sustainable development, risk management and global competition. *Ukrainian Journal of Applied Economics*. 2021. Volume 6. № 3, pp. 41 – 48.

Abstract

Introduction. The article considers the formation of innovative entrepreneurship policy and economic drivers in the context of sustainable development, risk management and global competition. Based on the study, a methodology for ensuring state regulation of the innovative entrepreneurship development was proposed. The aim of the study was to study the features of the formation of innovative entrepreneurship policy and economic drivers in the context of sustainable development, risk management and global competition.

The results. The architectonics of the guidelines for the formation of innovation policy for the innovative entrepreneurship development of any state provides a complete reform of the tools of state regulation in the field of entrepreneurial activity. In particular, in the context of increasing globalization, innovative dominance of highly economic countries, innovation policy becomes a strategic weapon of recombination not only of competitive positions of business entities, but also ensuring national socio-economic development in the long and medium term. It is noted that the bases of methodology formation of state regulation maintenance by development of innovative business in the conditions of national economy transformation provide first of all definition of landmarks of innovation policy. According to this definition, it is necessary to take into account the past experience of the innovation system, due to the full and comprehensive orientation of the regulatory state to seek and stimulate impulses of technical, technological and socio-economic nature. The following guidelines are proposed within the theory of dynamic capabilities of the institutional environment and the accumulation of its adaptive abilities such as application of the tools of the theory of sustainable development, risk management, value-behavioral paradigm.

Conclusions. It is determined that the condition for the methodology formation is the development of competencies and the definition of impulses within the temporal theory of the economic system transformation, which provides

---

actualization of value orientations of perspective development; ability to form communications and joint search for solutions to the crisis; opportunities to identify market failures, threats and causes of inert business development; the ability to reconfigure the current potential and resource capabilities of the business environment.

Keywords: *innovation entrepreneurship policy, economic drivers, sustainable development, risk management, global competition.*

JEL classification: O32; F62

Вступ

Архітектоніка орієнтирів формування інноваційної політики розвитку інноваційного підприємництва будь-якої держави передбачає повне реформування інструментарію державного регулювання у сфері підприємницької діяльності. Зокрема, в умовах підсилення глобалізації, інноваційного домінування високорозвинених економічних країн світу інноваційна політика стає стратегічною зброєю рекомбінації не тільки конкурентних позицій суб'єктів підприємництва, але й забезпечення національного соціально-економічного розвитку у довгостроковій та середньостроковій перспективах. Таким чином, на часі визначення базових орієнтирів державної інноваційної політики за рахунок розробки методології, яка передбачає створення методологічного фундаменту пріоритетного оновлення поточного еволюційного стану національної економіки за напрямками, які закладуть основу структурних зрушень вітчизняного сектору підприємництва. При цьому основним підґрунтям таких зрушень має бути урахування минулого досвіду розвитку інноваційної системи за рахунок повної та всебічної орієнтованості регулятора на пошук і стимулювання імпульсів техніко-технологічного або соціально-економічного характеру. Зазначене обумовлює важливість подальшого осмислення базових орієнтирів інноваційної політики в контексті трансформації національної економіки.

Стратегії обрання орієнтирів удосконалення інноваційної політики, вплив підприємницької діяльності на формування макроекономічних показників перебувають у полі зору відомих зарубіжних вчених. Таким чином, на цей час створено досить потужну теоретико-методологічну базу для формування економіко-організаційної парадигми та ресурсної теорії визначення фундаменту інноваційної політики. Водночас, враховуючи динамічні ознаки, що відбуваються в інституціональній системі, пошук найоптимальніших шляхів інноваційно орієнтованого синергетичного, саморозвиваючого та саморегулюючого розвитку повинен бути безперервним, поповнюватися необхідним арсеналом концепцій стратегічного державного менеджменту як одних з пріоритетних компонентів системної парадигми розвитку інновацій [1, 3, 4, 5].

Останнім часом в межах теорії динамічних можливостей інституціонального середовища дослідники зазвичай вказують на важливість урахування в державній політиці «драйверів економічного розвитку»: теорії стійкого розвитку, ризик менеджменту, ціннісно-поведінкової парадигми [2, 10]. Зазначені драйвери забезпечують запуск економічного зростання та створюють умови для виникнення імпульсів, які починають забезпечувати розвиток в області інновацій. Тобто розробка та реалізація ефективної моделі безперервної інноваційної політики, яка є драйвером соціально-економічного розвитку, передбачає формування або розвиток компетенцій, визначення імпульсів в межах темпоральної теорії трансформації економічної системи, що передбачає [6-9]: визначення маркерів біфуркацій інноваційних процесів, горизонту планування окремих періодів інноваційного розвитку; актуалізацію ціннісних орієнтацій перспективного розвитку; здатність формування комунікацій та спільного пошуку рішень виходу з кризи; можливості визначання ринкових провалів, загроз та причин інертного розвитку підприємництва; здатності реконфігурувати поточний потенціал та ресурсні можливості бізнес-середовища в умовах недосконалого нормативно-правового забезпечення.

Мета та завдання статті

Метою дослідження є дослідження формування політики інноваційного підприємництва та економічних драйверів в контексті стійкого розвитку, ризик-менеджменту та глобальної конкуренції.

Виклад основного матеріалу

Для багатьох розвинених країн зазначені драйвери обумовлюють пріоритетність інноваційної політики перед іншими напрямками та секторами, в яких необхідні соціально-економічні зрушення і перетворення. Аналізуючи циклоструктурні характеристики системи інноваційного розвитку, загострюється роль ефективної діагностики імпульсів соціального та економічного зростання, активізації заходів з їх впровадження та прискорення. В умовах постіндустріальної трансформації суспільства зростання доходів і рівня життя населення, безпосередньо залежить від здатності держави розпізнавати сигнали, або імпліцитні тенденції, які вказують на майбутні умови стратегічно важливих та необхідних для національної економіки змін. Завдяки рішенням в області державної політики створюються умови для технологічного стрибка, а також вирішується проблематика найгостріших соціальних, екологічних та економічних проблем. Слід зазначити, що на перший план державної політики виходить стимулювання соціально-орієнтованих інновацій, які спрямовані на подолання суттєвих проблем, пов'язаних з соціальною безпекою, охороною здоров'я, освітою, ринком праці. Все більша кількість науковців наголошує на тому, що для підприємництва другорядним є підвищення доходів у будь-який спосіб, які все частіше набувають безперспективності в соціально-орієнтованій державі і не мають достатніх обґрунтувань для прогресивних інноваційних систем, що витрачають значні кошти на науково-дослідні, конструкторсько-експериментальні, технологічні роботи в соціально важливих галузях – медицині та освіті. Дотримуючись принципів соціальної орієнтованості політика держави все більше виступає в ролі партнера підприємницького сектору, причому не з метою стимулювання отримання прибутків, а для надання допомоги з реалізації таких інновацій, які є корисними для суспільства.

Якщо оцінювати сучасний стан розвитку інноваційної політики в Україні, то необхідно усвідомлювати її інертні та незадовільні тенденції. Зокрема, досить показовим є результат впровадження інноваційних проектів у стратегічно важливих галузях економіки, механізмів, заходів у бюджетоутворюючі підприємства, які цього потребують. Індекс глобальної конкуренції, який є визначальною характеристикою для потенційних зарубіжних інвесторів, свідчить про мінливі позиції України та недосконалий стан розвитку захисту вітчизняних товаровиробників. Як приклад, досвід інноваційно розвинутих країн світу (не лише Західної Європи та Швейцарії, але також Сінгапуру, Південної Кореї, Китаю, Індії та інших держав) свідчить, що конкурентоспроможність повинна гарантуватися низкою напрямів державної підтримки, пріоритетними з яких є: створення критичної маси науково-технічного людського ресурсу; впорядкування інституціонального середовища для технологічного розвитку; заохочення розвитку великих наукомістких суб'єктів підприємницької діяльності [1]. Тобто, конкурентоспроможність національної економіки відзначається ступенем дифузії інноваційного процесу за рахунок державного стимулювання.

У 2017 р. спеціалістами Всесвітнього економічного форуму в Давосі оцінювалися результати інертності Індексу глобальної конкуренції за кожною з аналізованих у рейтингу країн [8]. За підсумками згаданого рейтингу наша держава у 2016-2017 рр. посіла 85 місце (минулого періоду – 79 позицію). Тобто Україну було віднесено до держави з таким типом економічної системи, в якій відбувається трансформація від першої стадії інноваційного розвитку (factor driven – економічна система, що зосереджується на накопиченні виробничого потенціалу) до наступної стадії (efficiency driven –

економічна система, пріоритет якої є акумуляції інноваційної ефективності за умов досконалої конкуренції) [3]. Причому остання стадія інноваційного розвитку – innovation driven – це тип національної економіки, орієнтованої на тотальний інноваційний розвиток, науково-технічний прогрес в усіх секторах конкурентоспроможних економік та галузях промисловості.

Фахівці, які розраховували Індекс глобальної конкуренції, відзначили низку причин, які знижують позиції держав [8]. Розглянемо їх більш детально.

1. Низька ефективність ринку фінансових послуг через турбулентності банківсько-кредитної системи, відсутності програм лізингу, низька дієздатність кредитних спілок.

2. Накопичення державного боргу за зовнішніми запозиченнями, що погіршує позиціонування держави у показнику «кредитний рейтинг», обумовлює нарощування імпліцитних проблем на ринку фінансових послуг.

3. Низька система державних гарантій національним та іноземним інвесторам, що ґрунтується на недовірі правового держгарантування захисту фінансових вкладень в інноваційні проекти національних виробників. Фахівці Всесвітнього економічного форуму акцентували увагу на тому, що в Україні не врегульовано комплекс заходів з системи гарантування майнових прав та приватної власності підприємців. Найвагомішою перепорою є низька результативність судової реформи, що призводить до вибіркового правосуддя та заважає реалізації принципу верховенства права, рівності усіх суб'єктів підприємницької діяльності перед законом.

4. Катастрофічна ситуація у секторі управлінського менеджменту, який характеризується бюрократією на усіх щаблях державних посад.

5. Відтік вузькоспеціалізованих та високоосвічених фахівців, талановитої молоді до найбільш соціально-розвинутих країн світу, що відбувається через низьку спроможність країни вирішувати питання на ринку праці. Проблеми еміграції фахівців пов'язані з низькою ефективністю державних заходів регулювання зайнятості, надання першого робочого місця для випускників закладів освіти. Так, за даними міністерства закордонних справ, за кордоном легально працюють понад 4 млн наших громадян. Поглибленню демографічної кризи та еміграції сприяє заохочення урядів Польщі, Словаччини, Німеччини, Угорщини у напрямі прийняття трудових мігрантів з України як таких, що вимагають найменшого рівня оплати праці та державних гарантій у соціальному забезпеченні.

6. Низький рівень гарантованого впливу суб'єктів підприємницької діяльності на розроблення державних програм та заходів із залучення іноземного капіталу. Зазначена ситуація відображує низьку дієвість важелів кооперації держави та бізнесу в інвестиційній політиці, тобто державні посадовці ігнорують інтереси або ініціативи приватного сектору.

7. Неefективна система оподаткування для вітчизняних та зарубіжних інвесторів у напрямі фінансування інноваційних проектів, що здебільшого обумовлено відсутністю податкових канікул для інвесторів, браком спеціальних економічних зон інвесторів, де податки виконують заохочувальну функцію та справедливий розподіл у процесі реалізації фінансового проекту.

8. Низьке гарантування прав інтелектуальної власності, патентної діяльності. Зокрема, Україна знаходиться на першому місці серед інших країн світу у Рейтингу «піратських» країн. З досвіду здійснення судочинства слідує, що наразі існує незначна кількість порушень судових справ з нелегального розповсюдження піратського контенту в мережі Інтернеті. У системі виконавчого провадження не виконуються приписи щодо штрафних санкцій. Для прикладу, у країнах Європи за розповсюдження неліцензійного контенту в мережі інтернету без дозволу правовласника людина може отримати штраф у розмірі 2000 Євро і більше [10].

---

9. Протиріччя та недосконалість антимонопольного законодавства, що значно ослаблює позиції інтелектуально-спрямованого підприємництва. Серед іншого, підсилений адміністративний тиск на діяльність малого та середнього підприємництва повністю знижує його перспективний розвиток, зменшує стимули майбутніх бізнесменів для відкриття своєї справи.

10. Катастрофічний рівень інституціонального середовища та занадто низький рівень розвитку інфраструктурних елементів, що зменшує інвестиційну привабливість України. Зазначене створює дефіцит інвестицій інноваційних проектів та їх експериментального випробовування. Критичний стан транспортної логістики, яка також є важливим сегментом для бізнесу, порушує транспортування інноваційної продукції та знижує її розповсюдження на місцевих ринках. Для прикладу, на цей час досі відсутні засоби практичної реалізації Транспортної стратегії України на період 2020 р., яка була ухвалена ще у 2010 р. [7].

При визначенні базових орієнтирів інноваційної політики розвитку підприємництва слід враховувати позиції держави у цьому рейтингу та формувати такі орієнтири, які збільшать конкурентоспроможність вітчизняних підприємств. Результати індексу засвідчують низький стан соціально-економічного розвитку країни, що є значною перешкодою для науково-технічного прогресу національної економіки. Відсутність ефективного соціально-економічного розвитку серед інших причин ґрунтується на низькій взаємоузгодженості, комплексності і секторальності інноваційної політики як у коротко- так і середньостроковий періоди. Водночас визначення орієнтирів подальшого інноваційного розвитку, з урахуванням сильних та слабких позиції нашої країни, на яких наголошували фахівці Всесвітнього економічного форуму, надасть можливість оновити тактичні, операційні завдання інноваційної політики, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності національної економіки та на цій основі забезпечить формування потужної комплексної інноваційної політики [2].

Отже, забезпечення базових орієнтирів інноваційної політики в умовах швидкозмінності зовнішнього середовища – одне з найбільш важливих та пріоритетних питань державного регулювання у XXI столітті.

Сучасне оновлення інноваційної політики національної економіки з метою забезпечення конкурентоспроможності країни вимагає стратегічного планування та впровадження операційних інструментів відповідно до усіх гілок влади. Необхідно, щоб процес стратегічного планування гуртувався, по-перше, на інтересах усіх стейкхолдерів ринку, а не тільки приватних інтересів окремих бізнес-еліт, а по-друге, враховував зарубіжний досвід такого планування, який давно пройшли високорозвинені країни. При цьому стратегічне планування повинне стати не просто показовим маневром влади з метою імітації підтримки інновацій, а стратегічним вибором бізнесової еліти, інституцій і суспільства. Досвід стратегічного планування інших країн світу свідчить, що держава може виступати як ініціатором інноваційних зрушень, так і гарантом створення інституціональних, інвестиційних, правових та ін. умов для дифузії інновацій. Одним з результатів вдало обраного стратегічного планування є досягнення економічного зростання та підвищення соціальної безпеки населення. Це матиме не тільки позитивне значення для стейкхолдерів ринку, але й важливий політичний сенс, бо підтримуючи інновації та ефективно реалізуючи стратегічні заходи, влада демонструє свою ефективність в очах населення. При цьому відбуватиметься оновлення національної інноваційної системи, в межах якої функціонують суб'єкти підприємницької діяльності, інфраструктурні елементи й органи державної влади. До найважливіших стейкхолдерів підприємницької діяльності слід віднести новаторів, які ведуть ризиковані дослідження, випробовують конструкторські розробки, комерціалізують нові технології на ринку споживачів. У цій мультисегментній системі національної економіки повинні домінувати не вертикальні, а горизонтальні комунікації. Водночас головним ініціатором

інноваційної політики та стратегічного планування повинна стати держава в цілому або окрема частина бізнес-еліти.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Зазначено, що основи формування методології забезпечення державного регулювання розвитку інноваційного підприємництва в умовах трансформації національної економіки передбачають насамперед визначення орієнтирів інноваційної політики. За такого визначення необхідним є урахування минулого досвіду розвитку інноваційної системи за рахунок повної та всебічної орієнтованості держави-регулятора на пошук і стимулювання імпульсів техніко-технологічного та соціально-економічного характеру. Запропоновані такі орієнтири в межах теорії динамічних можливостей інституціонального середовища та акумуляції його адаптаційних здатностей, як застосування інструментарію теорії стійкого розвитку, ризик-менеджменту, ціннісно-поведінкової парадигми.

Визначено, що умовою формування методології є розвиток компетенцій та визначення імпульсів в межах темпоральної теорії трансформації економічної системи, що передбачає: визначення маркерів біфуркаційних процесів горизонту планування окремих періодів інноваційного розвитку; актуалізацію ціннісних орієнтацій перспективного розвитку; здатність формування комунікацій та спільному пошуку рішень виходу з кризи; можливість визначати ринкові провали, загрози та причини інертного розвитку підприємництва; здатність реконфігурувати поточний потенціал та ресурсні можливості бізнес-середовища.

Список літератури

1. Воронько-Невіднича Т. В., Лещин Д. І., Василенко М. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 15. С. 23-27.
2. Гнатенко І. А. Визначення інновацій як інструментарію національного підприємництва. *Науковий вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Серія «Економіка»*. 2018. Т. 23. Вип. 5 (70). С. 38-42.
3. Гнатенко І. Вплив національного інноваційного підприємництва на сталий розвиток ринку праці. *Вісник Херсонського державного університету*. 2018. № 32. С. 69–72.
4. Гнатенко І. А. Методологічні основи інституціонального аналізу національної системи інноваційного підприємництва. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. № 6 (18). С. 70-74.
5. Brockova K., Rossokha V., Chaban V., Zos-Kior M., Hnatenko I., Rubezhanska V. Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2021. Vol. 43. No 1. P. 129-135.
6. Hutorov A. O., Hutorova O. O., Lupenko Yu. O., Yermolenko O. A., Voronko-Nevidnycha T. V. Modeling of the Cycle of Reproduction Process in the Agrarian Sector of Economy (Ukraine). *Revista Espacios*. 2019. Vol. 40. No 7. P. 19.
7. Prylipko S., Shevchenko N., Hryshchenko O. Efficiency of small farms functioning in Ukraine. *Economic Annals-XXI*. 2016. Vol. 158. Issue 3-4(2). P. 17-21.
8. Prylipko S.M., Vasylieva N.V., Vasylieva O.I., Kapitanets S.V., Fatkhutdinova O.V. Approaches to the formation of Public Administration in the Context of Decentralization Reform in Ukraine. *Cuestiones Políticas*. 2020. Vol. 38, Núm. 66, Especial (1era parte), pp. 301-320.
9. Rakhmetulina Z., Pokataieva O., Trokhymets O., Hnatenko I., Rubezhanska V. Optimization of the structure of an innovative cluster on a competitive basis in a free market. *Financial and credit activities: problems of theory and practice*. 2020. Vol. 4. No 35. P. 238-247.
10. Zos-Kior M., Hnatenko I., Isai O., Shtuler I., Samborskyi O., Rubezhanska V. Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2020. Vol.42. No 4. P. 504-515.

References

1. Voronko-Nevidnycha, T. V., Leshchyn, D.I. and Vasylenko, M.V. (2018). «Management of enterprise competitiveness in an unstable market environment», *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*, vol. 15, pp. 23-27.
2. Hnatenko, I. (2018), «Definition of innovations as tools of national entrepreneurship», *Naukovyy visnyk Odes'koho natsional'noho universytetu imeni I. I. Mechnykova. Seriya "Ekonomika"*, vol. 23, 5 (70), pp. 38-42.
3. Hnatenko, I. (2018) «The Impact of National Innovative Entrepreneurship on Sustainable Development of the Labor Market», *Visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. Vol. 32, pp. 69-72.
4. Hnatenko, I. (2018), «Methodological bases of institutional analysis of the national system of innovative entrepreneurship», *Ekonomichnyy visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademiji*. Vol. 6(18), pp. 70-74.
5. Brockova, K., Rossokha, V., Chaban, V., Zos-Kior, M., Hnatenko, I. and Rubezhanska, V. (2021). «Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production», *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 43. No 1, pp. 129-135.
6. Hutorov, A. O., Hutorova, O. O., Lupenko, Yu. O., Yermolenko, O. A., Voronko-Nevidnycha, T. V. (2019). «Modeling of the Cycle of Reproduction Process in the Agrarian Sector of Economy (Ukraine)». *Revista Espacios*, vol. 40. No 7, pp. 19.
7. Prylipko, S.M, Vasylieva, N.V., Vasylieva, O.I., Kapitanets, S.V., and Fatkhutdinova, O.V. (2020). «Approaches to the formation of Public Administration in the Context of Decentralization Reform in Ukraine». *Cuestiones Políticas*. Vol. 38, No 66, Especial (1era parte), pp. 301-320.
8. Prylipko, S., Shevchenko, N., and Hryshchenko, O. (2016). «Efficiency of small farms functioning in Ukraine». *Economic Annals-XXI*. Vol. 158. Issue 3-4(2). P. 17-21.
9. Rakhmetulina, Z., Pokataieva, O., Trokhymets, O., Hnatenko, I. and Rubezhanska, V. (2020). «Optimization of the structure of an innovative cluster on a competitive basis in a free market», *Financial and credit activities: problems of theory and practice*. Vol. 4. No 35, pp. 238-247.
10. Zos-Kior, M., Hnatenko, I., Isai, O., Shtuler, I., Samborskyi, O. and Rubezhanska, V. (2020). «Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises», *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. Vol. 42. No 4, pp. 504-515.

Стаття надійшла до редакції 10.06.2021 р.